

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 8

The 8th National Conference on
Community Management Network
for Sustainable Development

[องค์กรไม่แสวงหากำไร กับการพัฒนาที่ยั่งยืน]

รายงานสืบเนื่อง

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการคัดเลือกบทความและตรวจทาน
เอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 8

➤ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการคัดเลือกบทความและตรวจทานเอกสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิชะกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์รัชกร วชิรสีโรตม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทินันท์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.จตุพร เพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.อัปดุลเลาะ เจ๊ะหลง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

➤ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิชะกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร.ปริวิทย์ ไวทยาชีวะ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร.ปรรณกร แก้วรามุข

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ ดร.สงเสริม แสงทอง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจรรย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ ดร.จรรยาบรรณ สุธรรมมา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์รัชกร วชิรสีโรตม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์วันชัย เจือบุญ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทินันท์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.ธิตีพัทธ์ บุญปก

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.พิชามณูชู้ บุญสิทธิ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.อัปดุลเลาะ เจ๊ะหลง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อาจารย์แทนพันธ์ เสนะพันธุ์ บัวใหม่

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ห้องที่ 9 ห้องเรียน LA 306 อาคารเรียนชั้น 3 คณะศิลปศาสตร์

ที่	เวลา	ผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง
1	13.00-13.20 น.	ศิริลักษณ์ สุวนิชกุล อาทิตยา สังข์ทอง นรินทร์ สังข์รักษา	พฤติกรรมและความเชื่อของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาสักการะทำาวเวสสุวรรณ วัดจุฬามณี จังหวัดสมุทรสงคราม
2	13.20-13.40 น.	วิไลวรรณ ทองนาค จุฑาทิพย์ จงจัดกลาง	แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวในยุค New Normal ของ Generation Y ในกรณีศึกษากรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน
3	13.40-14.00 น.	รัชดาภรณ์ จันเจริญ ศิริประภา พรหมวงศ์ สรัดชญา สุนทร เอมอร เจริยมาศ	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) กรณีศึกษา : ย่านเมืองเก่าสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
4	14.00-14.20 น.	กฤษรา มณีดวง สุธาณี น้ำคำ สุนี คำนวลศิลป์	การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำหัวตะเข้ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยชุมชน
พักรับประทานอาหารว่าง (14.20-14.40 น.)			
5	14.40-15.00 น.	รัฐชิตา จันท์เทศ วิศวะ เดชรา รชกร วชิรสิโรตม	การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารกรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
6	15.00-15.20 น.	สุดารัตน์ ชันคำภาค ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	แนวทางการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
7	15.20-15.40 น.	ไอลยวิญ ไขยกักดี วิลาลินี บำรุงชาติ ศศิวิมล ดวงจันทร์ อุทัย ปริญญาสุทินันท์	พุทธอุทยานเขาแก้วกับพลวัติการท่องเที่ยว

สารบัญ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) กรณีศึกษา : ย่านเมืองเก่าสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (รัชดาภรณ์ จันเจริญ ศิริประภา พรหมวงศ์ สรัลลดา สุนทร และเอมอร เจียรมาศ)	600
การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำหัวตะเข้ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยชุมชน (กฤษรา มณีดวง สุธาธิณี น้ำคำ และสุนี คำนวณศิลป์)	612
การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารกรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี	620
(รัฐชิตา จันท์เทศ วิศวะ เดชรา และรชกร วชิรสิโรตม)	
แนวทางการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนคอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย (สุดารัตน์ ชันคำกาศ และธงชัย ภูวนาถวิจิตร)	632
พุทธอุทยานเขาแก้วกับพลวัตการท่องเที่ยว (ไอลยวิญ ไซยภักดี วิลาสินี บำรุงชาติ ศศิวิมล ดวงจันทร์ และอุทัย ปริญญาสุทธินันท์)	642
ห้องที่ 10 ห้องเรียน LA 309 อาคารเรียนชั้น 3 คณะศิลปศาสตร์	
แนวทางการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์วันละบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนเวียงท่ากาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ (พรวิภา ตาวัง ศิริธรรม สายทอง สุดารัตน์ ชันคำกาศ และธงชัย ภูวนาถวิจิตร)	654
แนวทางการพัฒนาสู่ความสำเร็จตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแก้วกล้า ตำบลกัลดีหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี (พรรณวษา เสมอตั้งเจริญ อรจิรา รุ่งเจริญ และวันชัย เจือบุญ)	662
การอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านการใช้สมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการดูแลสุขภาพ กรณีศึกษา วิสาหกิจสมุนไพรคุณธรรม วัดคูเต่า ตำบลแม่ทอม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา (กัญญาวิทย์ ชุมเชิด ทิฆัมพร เสงี่ยมิณี รัตนุช และเอมอร เจียรมาศ)	670
วิสาหกิจชุมชน 9 ไร่ เกษตรผสมผสานกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทุ่งใหญ่ (สวิช ภัทรศานต์ อรนิชา จุ๋บ่ารุง พรชัย ศรีเฉลิม และอุทัย ปริญญาสุทธินันท์)	681
ผลของสารให้ความหวานทดแทนน้ำตาลต่อคุณภาพของเครื่องแกงคั่วกลิ้งคีโตพร้อมปรุง: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงสมใจนึก จังหวัดสงขลา (พรชิตา คำพั้น และกษิเดช ฉันทกุล)	693
แนวทางการปรุงประกอบอาหารไทยเพื่อเพิ่มมูลค่าจากดอกไม้ทานได้ (จิณห์นิภา สิริโรจน์สว่างวัต และณภัทร วิศวะกุล)	700
การศึกษาความต้องการรูปแบบบรรจุภัณฑ์หัตถกรรมเป่าแก้วศิลป์ของศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (ชาลิสสา สำราญใจ และณภัทร วิศวะกุล)	709
กลยุทธ์ทางการตลาดของแผงสับปะรด กรณีศึกษาแผงสับปะรด อำเภอบุณฑลบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พิชญะ สุดเสนาะ และสุนี คำนวณศิลป์)	718

ห้องที่ 9 ห้องเรียน LA 306 อาคารเรียนชั้น 3 คณะศิลปศาสตร์

ที่	เวลา	ผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง
1	13.00-13.20 น.	ศิริลักษณ์ สุวนิชกุล อาทิตยา สังข์ทอง นรินทร์ สังข์รักษา	พฤติกรรมและความเชื่อของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาสักการะทำวเวสสุวรรณ วัดจุฬามณี จังหวัดสมุทรสงคราม
2	13.20-13.40 น.	วิไลวรรณ ทองนาค จุฑาทิพย์ จงจัดกลาง	แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวในยุค New Normal ของ Generation Y ในกรณีศึกษากรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน
3	13.40-14.00 น.	รัชดาภรณ์ จันเจริญ ศิริประภา พรหมวงศ์ สรลลขนา สุนทร เอมอร เจียรมาศ	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา2019 (COVID-19) กรณีศึกษา : ย่านเมืองเก่าสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
4	14.00-14.20 น.	กฤษรา มณีดวง สุธาธินี น้ำคำ สุนี คำนวลศิลป์	การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำหัวตะเข้ เขตตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยชุมชน
พักรับประทานอาหารว่าง (14.20-14.40 น.)			
5	14.40-15.00 น.	รัชชิตา จันทรเทศ วิศวะ เดชรา รชกร วชิรสิโรตม	การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร กรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
6	15.00-15.20 น.	สุดารัตน์ ชันคำภาศ ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	แนวทางการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนดอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
7	15.20-15.40 น.	ไอลยวิญ ไซยภักดี วิลาสินี บำรุงชาติ ศศิวิมล ดวงจันทร์ อุทัย ปริญาสุทธินันท์	พุทธอุทยานเขาเล่ากับพลวัตการท่องเที่ยว

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร กรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

รัชชิตา จันทร์เทศ¹

วิศวะ เดชรา²

รชกร วชิรสิโรดม³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชน และ (2) พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสำรวจ และสัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนจำนวน 1 คน ผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหาร จำนวน 13 คน กลุ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 คน ชาวบ้านในชุมชน 7 คน ใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ในการศึกษาทรัพยากรเชิงอาหาร และศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As เพื่อนำไปใช้เป็นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร โดยผ่านแนวคิดประสบการณ์การท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัย พบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วย 4 ประการ ได้แก่ (1) ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา (2) ด้านแหล่งวัตถุดิบ (3) ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพยากรเชิงอาหาร และ (4) ด้านประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารมาเป็นตัวกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร จนกลายเป็นเส้นทางเรียนรู้เรื่องตาล ประกอบไปด้วย สวนตาลลงถนอม ร้านกาแฟบ้านไร่ภูหวาน ลอดช่องน้ำตาลชั้น ครั้วตาลโตนด และศูนย์เรียนรู้ภายในชุมชน

คำสำคัญ : การท่องเที่ยว, ศักยภาพ, การพัฒนาเส้นทาง

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

² นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

³ อาจารย์สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ ; E-mail address: wachirasirodom_a@su.ac.th *ผู้นิพนธ์หลัก; E-mail address: chanthet_r@silpakom.edu, detchara_w@silpakom.edu

**Development of Gastronomy Tourism Routes: A Case Study of
Ban Rai Sa thon Community. Tham Rong Sub-district,
Ban Lad District, Phetchaburi Province**

Ranchida Chanthet¹

Wisawa Detchara²

Rachakon Wachirasirodom³

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the potential of community gastronomy tourism, and to develop gastronomy tourism routes for Ban Rai Khon Community, Tham Rong Sub-district, Ban Lad District, Phetchaburi Province. Qualitative research methodology were conducted by using survey and interview methods. Key informants consisted of one community leader, thirteen food tourism resource operators, four community-based tourism management groups, and seven villagers in the community. The analysis of the internal and external environment (SWOT Analysis) was used to study food resources, and to study the potential of gastronomy tourism by using the 6As tourism components to develop gastronomy tourism routes through the concept of tourism experience.

The study found that the gastronomy tourism potential of the community of Ban Rai Reflection, Tham Rong Sub-district, Ban Lad District, Phetchaburi Province, consists of 4 aspects: 1. cultural values, ways of life and wisdom, 2. raw material sources, 3. activities related to food resources, and 4. experiences that will be gained. The researcher has brought the potential of gastronomy tourism to determine the gastronomy tourism route. Until it becomes a learning route about toddy palm, consisting of Lung Tanom Tan Plantation Ban Rai Phu Wan coffee shop Lod Chong Concentrated sugar, Palmyra Palm Kitchen, and a community learning center.

Keywords: Tourism, Potential, Route development

¹ Bachelor of Arts Program students Community Management Faculty of Management Science Silpakorn University, IT Campus

² Bachelor of Arts Program students Community Management Faculty of Management Science Silpakorn University, IT Campus

³ Lecturer School of Community Management Faculty of Management Sciences Silpakorn University, IT Campus.

*Corresponding author; E-mail address: *wachirasirodom_a@su.ac.th* *First author ; E-mail address: *chanthet_r@silpakorn.edu, detchara_w@silpakorn.edu*

บทนำ

ประเทศไทยมีความโดดเด่นทางด้านอาหารที่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดตามสภาพพื้นที่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี จึงเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในตัวของอาหารแต่ละภาคทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์ต่อนักท่องเที่ยว และ เผยแพร่เรื่องราววิถีชีวิต วัฒนธรรม ของท้องถิ่นผ่านในตัวของอาหาร ในปี พ.ศ.2564 จังหวัดเพชรบุรีได้รับเลือกให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ทางด้านอาหาร เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีเอกลักษณ์ทางด้านวัตถุดิบของอาหารต่าง ๆ อีกทั้งยังมี อาหารคาว และอาหารหวานที่ถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น เช่น แกงคั่วหัวตาล กวยเตี๋ยวน้ำแดง ข้าวแช่เมืองเพชร ขนมจีนทอดมัน และอีกมากมายทำให้เป็นจุดที่ทำให้จังหวัดเพชรบุรีมีความโดดเด่นในฐานะ เมืองสามารถประกอบด้วยรสเค็ม รสหวาน และรสเปรี้ยวโดยรสเค็ม คือ เกลือ เกลือที่ได้คือเกลือสมุทรในพื้นที่ชุมชนบ้านแหลม เป็นพื้นที่ที่ติดกับทะเล จึงมีชาวบ้านที่ทำอาชีพนาเกลือ และจังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่ที่ทำนาเกลือมากที่สุดในประเทศไทย รสหวาน คือต้นตาล เพราะเป็นแหล่งปลูกตาลโตนและผลิตน้ำตาลโตนดที่มีคุณภาพ เป็นพืชเศรษฐกิจของเพชรบุรี มีแหล่งเรียนรู้การทำตาล คือสวนตาลลุงณอม ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาตาลโตนดที่ถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน รสเปรี้ยว คือ มะนาว เพราะเป็นแหล่งปลูกมะนาวที่มีคุณภาพและส่งออกไปทั่วประเทศไทย ของขึ้นชื่อของอำเภอท่ายาง และอำเภอบ้านลาด มะนาวที่ชาวบ้านในจังหวัดเพชรบุรีนิยมปลูก คือ มะนาวแป้น ลักษณะเด่นของที่นี่คือ มีผลใหญ่ ค่อนข้างกลม และมีกลิ่นหอมที่เป็นจุดเด่น (วรัญญู อินทรกำแหง, 2564) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีด้วยเหตุนี้ทำให้จังหวัดเพชรบุรีได้รับเลือกจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนำจังหวัดเพชรบุรี เสนอต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) พื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย พื้นที่ของอำเภอเมือง อำเภอบ้านลาด อำเภอบ้านแหลม อำเภอท่ายาง อำเภอเขาชัยยอด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอชะอำ และอำเภอแก่งกระจาน โดยผู้วิจัยได้มีความสนใจและเลือกอำเภอบ้านลาด ที่เป็นอำเภอที่มีแหล่งวัตถุดิบและสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถเรียนรู้ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ผ่านอาหาร เรียนรู้ผ่านกิจกรรม มีจุดประสงค์เพื่อสร้างประสบการณ์จึงได้เลือกชุมชนบ้านไร่สะท้อน หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มาเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

ชุมชนบ้านไร่สะท้อน หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยมีภูเขา ป่าไม้ ต้นตาลโตนด มีแม่น้ำเพชรบุรีและลำห้วยสายยาวที่มีน้ำตลอดปีที่ใช้กินและใช้ในการเพาะปลูก มีโบราณสถาน วัดหลวงพ่อคำ หลวงพ่อขาวที่ศักดิ์สิทธิ์ มีสวนตาลลุงณอมที่เป็นสถานที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ในพื้นที่ชุมชน มีงานหัตถกรรมจักสานใบตาล งานประดิษฐ์จากลูกตาลแก่ งานประดิษฐ์ว่าไทย กลุ่มแม่บ้านแปรรูปผลผลิต มีอาหารคาวหวานที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น แกงหัวตาล ขนมตาล โตนดทอด ผลไม้หลากหลายชนิด มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่แฝงอยู่ในวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบุรี , 2561)

ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ ชุมชนบ้านไร่สะท้อน หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่ขึ้นชื่อเรื่องอาหาร และในพื้นที่ชุมชนบ้านไร่สะท้อน เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตอย่างชัดเจนชุมชนและชาวบ้านในชุมชนได้นำคำว่า อาหาร เข้าไปแฝงอยู่กับการท่องเที่ยว ดึงจุดเด่นของจังหวัดในเรื่องของอาหาร และด้วยความที่ชาวบ้านใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับต้นตาล ได้นำตาลมาทั้งปรุงอาหาร ประยุกต์ รวมถึงสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำตาลมาเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชุมชน โดยการใช้อาหารเป็นตัวกลางในการสื่อสารถึงความเป็นดั้งเดิมของชุมชน ซึ่งกิจกรรมที่ชาวบ้านจัดไว้รองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ โดยนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้การทำขนม เก็บตาล นวดตาล ยีตาล ไปจนถึงจักสานใบตาล อีกทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปเที่ยวในชุมชน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวนำทรัพยากรเชิงอาหารของชุมชนที่สำคัญของชุมชนอย่างตาลมาเป็นส่วนหนึ่งของอาหาร ได้แก่สวนตาลลุงณอม บ้านไร่ภูหวาน เป็นต้น แต่ภายในชุมชนยังไม่มีมีการจัดการเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยสนใจในชุมชนบ้านไร่สะท้อน หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ในการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหาร กรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนจำนวน 1 คน ผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหาร จำนวน 13 คน กลุ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 คน ชาวบ้านในชุมชน 7 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มและเทคนิคสโนว์บอล (Snowball Sampling) ด้วยการใช้การสำรวจและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแนวคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งผลการสำรวจและสัมภาษณ์ทั้งหมด ผ่านการวิเคราะห์ SWOT analysis ในการวิเคราะห์ทรัพยากรเชิงอาหาร วิเคราะห์ภาพรวมของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารในชุมชนผ่านแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As นำไปสู่การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ผ่านแนวคิดประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยข้อมูลจากศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชน เป็นตัวศึกษาการวางแผนล่วงหน้าของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน ผู้วิจัยจึงได้ทรัพยากรที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารมา กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัย

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

จากการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรเชิงอาหารบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของทรัพยากรเชิงอาหาร สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของทรัพยากรเชิงอาหาร

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)
1. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาหารสามารถหาได้ง่ายในชุมชน โดยคนในชุมชนเป็นเจ้าของ	1. มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ภายในชุมชน
2. ผู้นำชุมชนมีการสนับสนุนให้คนในชุมชน นำทรัพยากรเชิงอาหารที่มีในชุมชนมาสร้างมูลค่าให้เกิดประโยชน์และเกิดการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชน	2. ผู้ประกอบกิจการได้มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการไปให้ความรู้และสอนทำเครื่องต้มต้อนรับ หนุมานครองเมือง เป็นเครื่องต้มต้อนรับที่ผสมผสานคำว่าเมือง 3 รส ที่จังหวัดเพชรบุรีได้รับรางวัลในฐานะเมืองสร้างสรรค์ขององค์การสหประชาชาติ (UNESCO)
3. ผู้ประกอบกิจการทำอาหารได้ผสมผสานภูมิปัญญาวัฒนธรรมที่มีในชุมชน ในรายการอาหารต่าง ๆ ได้แก่ แกงหลอก เป็นแกงที่เป็นแกงดั้งเดิมของชุมชน ที่ถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	3. ธนาคารออมสินได้เข้ามาสนับสนุน และส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของชุมชน เนื่องจากภายในชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์ในเรื่องของภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับอาหารที่เป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชน
4. ผู้ประกอบกิจการใช้ทรัพยากรเชิงอาหารที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ ตาล กล้าย มะนาว เป็นต้น	4. เทคโนโลยีที่สามารถใช้ในการสื่อสารกันเองภายในชุมชน ประชาสัมพันธ์ เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม
5. กลุ่มจัดการท่องเที่ยวมีการดูแล อนุรักษ์ วัฒนธรรมเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร โดยผ่านการสร้างกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน	5. ชาวบ้านมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
6. กลุ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีผู้นำกลุ่มที่มีวิสัยทัศน์ที่พร้อมที่จะพัฒนาอยู่เสมอ	6. ชาวบ้านในชุมชนมีโอกาสได้รับเงินทุนช่วยเหลือจากกองทุนต่าง ๆ

จุดแข็ง (Strengths)	
<p>7.กลุ่มจัดการท่องเที่ยวมีการเพิ่มมูลค่าสินค้า ยกตัวอย่าง การนำทรัพยากรภายในชุมชนมาต่อยอดได้แก่ สบู่ที่ทำจากตาล น้ำตาลไซร์ปนอกจากนี้ยังทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นกิจการ ได้แก่ กิจกรรมทำอาหาร กิจกรรมนวดตาล เพื่อเป็นการให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน</p> <p>8.คนในชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิต เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเชิงอาหาร ได้แก่ อนุรักษ์การป็นตาล การเก็บตาล เป็นต้น</p> <p>9.ชาวบ้านในชุมชนกินแบบชุมชน อยู่แบบชุมชน ตัวอย่าง ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชนจะใช้ประโยชน์จากตาลให้ได้ในทุก ๆ ส่วน ได้แก่ การใช้หัวตาลนำมาทำเป็นแกง การใช้วงตาลนำมาทำน้ำตาลโตนด</p>	
จุดอ่อน (Weaknesses)	อุปสรรค (Threats)
<p>1. ทรัพยากรเชิงอาหารที่มีในชุมชนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบกิจการ ทำให้ต้องไปซื้อทรัพยากรเชิงอาหารจากภายนอกชุมชน</p> <p>2. ภูมิปัญญาในเรื่องของอาหารเริ่มจางหายไปกับผู้สูงอายุในชุมชน เพราะไม่ได้มีการเล่าหรือบอกต่อให้แก่เยาวชนคนรุ่นหลังทำให้ภูมิปัญญาเริ่มสูญหายไป</p> <p>3. ชาวบ้านที่ทำการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนวัยกลางคน ทำให้ต้องศึกษาและเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพิ่มเติม</p> <p>4. คนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร รวมทั้งยังมีความรู้เรื่องของการบริหารจัดการเรื่องของการท่องเที่ยวที่ยังไม่เพียงพอ</p> <p>5. วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ที่ดั้งเดิมของคนในชุมชนค่อย ๆ สูญหายไป เนื่องจากชาวบ้านที่รู้ถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชนเป็นผู้สูงอายุทำให้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของอาหารชุมชนหายไปพร้อมกับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน</p>	<p>1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19ส่งผลให้ผู้นำชุมชนรวมตัวชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ค่อนข้างยาก</p> <p>2. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้ตาลมีรสชาติที่แตกต่างกัน ในช่วงฤดูร้อนน้ำตาลจะมีคุณภาพที่ดี เมื่อพอเข้าฤดูฝนน้ำตาลออกน้อย และสีของน้ำตาลจะเปลี่ยนจากสีเดิม</p> <p>3. สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เนื่องจากนักท่องเที่ยวเดินทางมาภายในชุมชนค่อนข้างน้อยทำให้รายได้ของชุมชนหายไป</p> <p>4. ทุนที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ทำให้บางโครงการต้องหยุดชะงักหรือชะลอการดำเนินการไปก่อน</p> <p>5. การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ เนื่องจากชาวบ้านในชุมชนยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นทรัพยากรเชิงอาหาร เมื่อเกิดสถานการณ์นี้ทำให้ผลผลิตของทรัพยากรเชิงอาหารไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ได้แก่ อาจจะได้ผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ เป็นต้น</p> <p>6. การแข่งขันทางตลาดของทรัพยากรเชิงอาหาร ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีคู่แข่งทางการตลาดส่งผลให้มีรายได้ลดลงเนื่องจากผู้บริโภคมีตัวเลือกสำหรับการบริโภคมากขึ้น</p> <p>7. สภาพพื้นที่ของชุมชนเป็นพื้นที่ราบต่ำ ทำให้เกิดน้ำท่วมส่งผลกระทบต่ออาชีพทางการเกษตร</p>

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของทรัพยากรเชิงอาหารจะทำให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ได้ดังนี้ จุดแข็งของชุมชนจะทำให้ทราบถึงภายในชุมชนมีทรัพยากรเชิงอาหารที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ ตาล กล้วย มะนาว และมีภูมิปัญญาในเรื่องของ การป็นตาล เก็บตาล การใช้วงตาลมาทำน้ำตาลสด นอกจากนี้มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องของอาหารผ่านภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหาร โดยเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในเรื่องของตาล ได้แก่

แกงหัวตาล โตนตทอด น้ำตาลไซรัป ขนมตาล แกงหลอก เป็นต้น ในด้านจุดอ่อน ภายในชุมชนมีทรัพยากรเชิงอาหารที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน เมื่อชุมชนต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเชิงอาหารมาก ๆ ทรัพยากรเชิงอาหารของชุมชนก็ไม่เพียงพอ จึงต้องไปใช้ทรัพยากรที่อยู่ใกล้กับชุมชน นอกจากนี้วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับอาหารของคนในชุมชนส่วนมากอยู่กับผู้ที่สูงอายุ ทำให้วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ที่ดั้งเดิมของคนในชุมชนค่อย ๆ สูญหายไป เนื่องจากชาวบ้านที่รู้ถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชนเป็นผู้สูงอายุทำให้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของอาหารชุมชนหายไปพร้อมกับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน ในส่วนของด้านสภาพแวดล้อมภายนอกในเรื่องของโอกาส ภายในชุมชนได้มีทางจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ในการไปให้ความรู้และสอนทำเครื่องดื่มต้อนรับ หนุมานครองเมือง เป็นเครื่องดื่มต้อนรับที่ผสมผสานคำว่าเมือง 3 รส ที่จังหวัดเพชรบุรีได้รับรางวัลในฐานะเมืองสร้างสรรค์ขององค์การสหประชาชาติ (UNESCO) และได้มีทางหน่วยงานได้เข้ามาสนับสนุนโดยการอบรมในเรื่องของภูมิปัญญาด้านอาหาร ต่าง ๆ ทำให้เป็นการสร้างศักยภาพให้แก่คนในชุมชนให้ดีขึ้น ในส่วนของอุปสรรคการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้ตลาดมีรสชาติที่แตกต่างกัน ในช่วงฤดูร้อนน้ำตาลจะมีคุณภาพที่ดี เมื่อพอเข้าสู่ฤดูฝนน้ำตาลจะออกน้อย นอกจากนี้ยังมีในเรื่องของ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID – 19 เนื่องจากทำให้รายได้จากผลผลิตของชุมชนไม่สามารถส่งออกได้ ทำให้ผลผลิตภายในชุมชนเสียหาย พร้อมกับรายได้ของชุมชนก็หายไป

เมื่อทราบถึงการวิเคราะห์ภายในและภายนอกของทรัพยากรเชิงอาหาร ของชุมชนบ้านไร่สะทอน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As (Pelason,2012) วิเคราะห์ภาพรวมของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะทอน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ภาพรวมของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะทอน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาดจังหวัดเพชรบุรี

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As	ผลการวิเคราะห์	รูปภาพ
<p>สิ่งดึงดูด (attraction)</p>	<p>ภายในชุมชนมีความโดดเด่นของในเรื่องของพื้นที่ ที่มีในเรื่องของทรัพยากรเชิงอาหารที่มีในชุมชนได้แก่ ต้นตาล มะพร้าว กัลย เป็นต้น นอกจากนี้ภูมิปัญญาในเรื่องของอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ การเก็บตาล นวดตาล การนำตาลมาแปรรูป การทำกล้วยเบรคแตก เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดเด่นและเอกลักษณ์ของชุมชนที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ</p>	
<p>การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (accessibility)</p>	<p>การเข้าถึงภายในชุมชนสามารถเข้าถึงได้ทั้ง 2 วิธี ได้แก่ทางกายภาพ และทางออนไลน์ การเข้าถึงทางกายภาพ เป็นการเดินทางมาภายในชุมชนโดยอาศัยยานพาหนะส่วนบุคคล การเดินทางมาโดยกลุ่มคณะ เพราะการเข้าถึงของชุมชนติดกับถนนเพชรเกษม พร้อมกับถนนที่ลาดยาง สะดวกต่อการเดินทางมายังภายในชุมชน ในส่วนของการเข้าถึงทางออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นตามเพจเฟซบุ๊ก การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไร่สะทอนถ้ำรงค์ ตึกตอกและยูทูบ กลุ่มคนรักตาล รวมไปถึงการเดินทางสามารถค้นหาในแผนที่ในอินเทอร์เน็ต ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงภายในชุมชน</p>	

<p>สิ่งอำนวยความสะดวก (amenity)</p>	<p>ในการที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในชุมชนจะมีรถอยู่หน้าให้นักท่องเที่ยวขึ้นที่บริเวณหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำรงค์ และมีห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งห้องน้ำที่มีในปัจจุบันจะมีที่ครัวตาลโตนด และสวนตาลลูกถนอม นอกจากนี้ยังมีการบริการของร้านอาหารที่บริการให้นักท่องเที่ยว</p>	
<p>ที่พัก (accommodation)</p>	<p>ภายในชุมชนมีการทำโฮมลodge เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักในบ้าน นอกจากนี้บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงมีที่พักที่ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว</p>	
<p>กิจกรรม (activities)</p>	<p>กิจกรรมของชุมชนที่มีไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องตาล กิจกรรมการเก็บน้ำตาลโตนด กิจกรรมการนำน้ำตาลมาแปรรูป และกิจกรรมการทำอาหาร ที่เป็นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการการได้ลงมือทำ และได้รับประสบการณ์จริง</p>	
<p>การบริการเสริม (ancillary services)</p>	<p>ภายในชุมชนมีการเปิดโอกาสทางเลือกทางการจ่ายเงินชำระสินค้า จากที่ได้แต่เงินสด มีทางเลือกคือการชำระผ่านแอปพลิเคชันธนาคาร ผ่านทางโทรศัพท์ และมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล หรือ ออามัย มีสายตรวจอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการบริการและรองรับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน</p>	

จากการสำรวจทรัพยากรเชิงอาหารสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและภายนอกผู้วิจัยได้นำแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As (Pelason, 2012) วิเคราะห์ภาพรวมของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ได้ดังนี้ สิ่งดึงดูด ภายในชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ของอาหาร และมีภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับอาหารที่มีความโดดเด่น ได้แก่ การป็นตาล การเก็บตาล การนวดตาล การนำตาลไปแปรรูป และการนำตาลไปประกอบอาหารได้แก่ น้ำตาลไซรัป แกงหัวตาล ตาลลอยแก้ว ขนมหตาล เป็นต้น ภายในชุมชนมีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การชมสวนตาลลูกถนอม การเรียนรู้การทำอาหาร การเพาะกล้า เป็นต้น ภายในชุมชนสามารถเข้าถึงทั้งทางกายภาพและทางออนไลน์ การเข้าถึงทางกายภาพภายในชุมชนอยู่ใกล้กับถนนเพชรเกษมทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกต่อการเดินทางมายังชุมชน พร้อมทั้งยังมีถนนลาดยางที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาอย่างสะดวกสบาย ในส่วนของการเข้าถึงทางออนไลน์ นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลของชุมชนผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะทราบข้อมูลเบื้องต้นและที่อยู่ของชุมชน ซึ่งภายในชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ สาธารณูปโภค ห้องน้ำสาธารณะ ที่จอดรถ ร้านอาหาร และภายในชุมชนมีโฮมลodge เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักในบ้าน นอกจากนี้บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงมีที่พักที่ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ภายในชุมชนมีทางเลือกการชำระเงินคือการชำระผ่านแอปพลิเคชันธนาคาร ผ่านทางโทรศัพท์ และมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล หรือ ออามัย มีสายตรวจอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อสร้างความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยว

จากการสำรวจทรัพยากรเชิงอาหารสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis) และ แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As (Pelason, 2012) สามารถวิเคราะห์ ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ดังนี้

1. ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา

ชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับตาล ในเรื่องของกระบวนการวิธีการทำตาล และการทำอาหาร ได้แก่ แกงหลอก แกงหัวตาล ขนมหตาล พร้อมทั้ง

ยังมีกระบวนการวิธีการทำน้ำตาล ตั้งแต่กระบวนการการเก็บตาล การนวดตาล ไปจนถึงการแปรรูปเป็นส่วนหนึ่งของอาหาร ซึ่งเกิดการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาสู่คนในปัจจุบัน

2.ด้านแหล่งวัตถุดิบ

ชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนที่มีแหล่งวัตถุดิบอยู่ในชุมชน เนื่องจากภายในชุมชนมีการทำอาชีพเกษตรเป็นหลัก มีการปลูกมะนาว มะพร้าว ถั่ว และต้นตาลที่ขึ้นเองตามธรรมชาติและชาวบ้านในชุมชนปลูก ซึ่ง สวนตาลลุงถนอมเป็นแหล่งวัตถุดิบของชุมชนที่เกี่ยวกับตาลที่มีขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ชาวบ้านในชุมชนได้ใช้วัตถุดิบภายในชุมชนในการบริโภค และแปรรูปให้เป็นในรูปแบบต่าง

3.ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพยากรเชิงอาหาร

ชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีการจัดกิจกรรมให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นมาเพื่อศึกษาดูงาน หรือ เพื่อพักผ่อน โดยกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวจะเป็นกิจกรรมที่ทำให้ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิต ได้รับประสบการณ์ ได้แก่กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องตาล กิจกรรมการเก็บน้ำตาลโตนด กิจกรรมการนำน้ำตาลมาแปรรูป และกิจกรรมการทำอาหาร เป็นต้น

4.ด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ

ชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นการท่องเที่ยวโดยเน้นการได้รับประสบการณ์จริง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากกิจกรรมที่ทางชุมชนมีการเรียนรู้เรื่องตาล การนำตาลมาแปรรูป การทำอาหารเกี่ยวกับตาล จะเน้นการได้ลงมือทำให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ใหม่ และเกิดการพูดต่อ ๆ กันไป จนทำให้มีคนสนใจเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ มากยิ่งขึ้น

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

โดยใช้แนวคิดประสบการณ์ของการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ก่อนเริ่มเดินทาง ระหว่างเดินทาง หลังจากเดินทาง มาอธิบาย โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชน และแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ จากการวิเคราะห์ จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดประสบการณ์ของการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) เป็นการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการสนใจเข้ามาเที่ยวในชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ประสบการณ์ของการท่องเที่ยว

ก่อนเริ่มเดินทาง before the trip	ก่อนการเดินทาง นักท่องเที่ยวจะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนบ้านไร่สะท้อนทั้งทางอินเทอร์เน็ต และทางสื่อต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ เพจ เพชบุรี การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไร่สะท้อนถ้ำรงค์ ตึกตอกและยูทูบ กลุ่มคนรักตาล รวมไปถึงการเดินทาง สามารถค้นหาในแผนที่ในอินเทอร์เน็ต ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงภายในชุมชน
ระหว่างเดินทาง during the trip	ระหว่างการเดินทาง นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับกิจกรรมของชุมชน โดยเป็นการใช้ภูมิปัญญา วิถีชีวิตที่มีความสอดคล้องกับตาลมากำหนดเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องตาล กิจกรรมการเก็บน้ำตาลโตนด กิจกรรมการนำน้ำตาลมาแปรรูป เป็นต้น พร้อมทั้งภายในชุมชนมีโฮมลอจ์ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้พัก เป็นการสร้างการเรียนรู้การใช้วัตถุดิบภายในชุมชน และวัฒนธรรมทางด้านอาหารผ่านภูมิปัญญา วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ตั้งเดิมโดยมีความสอดคล้องกับอาหารพื้นถิ่น ในมิติของตาลที่มีการส่งต่อรุ่นสู่รุ่นของชุมชน จะทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงการอนุรักษ์ และเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคนในชุมชน

หลังจากเดินทาง after the trip	<p>ภายหลังการเดินทางนักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอาหารเกิดขึ้น ได้แก่ การเรียนรู้เรื่องตาล การนำตาลมาแปรรูป การทำอาหารเกี่ยวกับตาล นักท่องเที่ยวจะทราบถึงประโยชน์ของวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญาวัฒนธรรมผ่านทางด้านอาหาร ซึ่งจะทำให้เกิดความประทับใจ เกิดการเล่าและบอกต่อกัน</p>
-------------------------------	--

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้แนวคิดประสบการณ์ของการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ก่อนเริ่มเดินทาง ระหว่างเดินทาง หลังจากเดินทาง โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชน และแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 6As สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ ก่อนเริ่มเดินทาง นักท่องเที่ยวจะต้องศึกษาหาข้อมูลของชุมชนเบื้องต้นของชุมชน ให้ทราบวิถีชีวิตการเป็นอยู่ วัฒนธรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมการกินอยู่แบบชุมชน ซึ่งสามารถหาข้อมูลได้จากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไร่สะท้อนถ้ำรงค์ ตึกตอกและยูทูบ กลุ่มคนรักตาล เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบ การท่องเที่ยว 6As ในเรื่องของสิ่งดึงดูดและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีในชุมชน ระหว่างเดินทาง นักท่องเที่ยวจะได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นดั้งเดิมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องในประเด็นเรื่องกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการปีนตาล กิจกรรม การเก็บตาล กิจกรรมการแปรรูปตาล เป็นต้น และในเรื่องของหลังจากเดินทาง นักท่องเที่ยวจะได้ประสบการณ์จากวัตถุดิบ ภายในชุมชน และได้ความรู้จากคนในชุมชนที่ให้ความรู้โดยตรงจากคนในชุมชน

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักของนักท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่ม นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเป็นครอบครัว เน้นการเรียนรู้ภูมิปัญญาในเรื่องของตาล และสร้างกิจกรรมการมีส่วนร่วม และเรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชุมชนผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

เส้นทาง เรียนรู้เรื่องตาล

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอาหาร ในเส้นทางนี้ประกอบด้วย แหล่งทรัพยากรเชิงอาหาร สวนตาลลุงนอม บ้านไร่ภูหวาน ลอดช่องน้ำตาลชั้น คริวตาลโตนดและศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาหารของชุมชน ซึ่งก่อนการมาเที่ยวในชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลของชุมชน ได้จากทางอินเทอร์เน็ต และทางสื่อต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไร่สะท้อนถ้ำรงค์ ตึกตอกและยูทูบ กลุ่มคนรักตาล เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนก่อน

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย สวนตาลลุงนอม บ้านไร่ภูหวาน ลอดช่องน้ำตาลชั้น คริวตาลโตนด และศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาหารของชุมชน โดยแต่ละสถานที่ที่อยู่ในเส้นทางจะแฝงศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ของชุมชนบ้านไร่สะท้อนเอาไว้ ซึ่งเส้นทางจะเริ่มจากสวนตาลลุงนอม เป็นสถานที่ที่ศักยภาพทางด้านแหล่งวัตถุดิบ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา ศักยภาพทางด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรเชิงอาหาร และด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในชุมชน มีต้นตาลอยู่ถึง 450 ต้น ถือว่าเป็นแหล่งวัตถุดิบที่ส่งออกตลอดทั้งปี ภายในสวนตาลลุงนอมมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวในพื้นที่ได้เรียนรู้เรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับตาลผ่านวัตถุดิบภายในชุมชน และคนในชุมชนเป็นคนให้ความรู้ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ และสามารถนำไปต่อยอดในอนาคตได้ ได้แก่ การปีนตาล การเก็บตาล และการนำตาลมาแปรรูป เป็นต้นบ้านไร่ภูหวาน ลอดช่องน้ำตาลชั้น และคริวตาลโตนด เป็นสถานที่ที่มีศักยภาพทางด้านคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา เนื่องจากภายในร้านมีการนำทรัพยากรเชิงอาหารที่มีในชุมชนมาสร้างสรรค์เป็นเครื่องดื่มไว้สำหรับบริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ในส่วนของบ้านไร่ภูหวาน จะเป็นน้ำตาลสดมะนาวโซดา อเมริกาโน่ลูกตาลลอยแก้ว ลาเต้ น้ำตาลสด และในส่วนของลอดช่องน้ำตาลชั้น จะเป็นลอดช่องน้ำตาลชั้น ไอศกรีมน้ำตาลโตนด ตาลลอยแก้ว เป็นต้น และต่อมาจะเดินทางไปยังศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาหารของชุมชน มีศักยภาพในเรื่องของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา ศักยภาพในด้านของกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรเชิงอาหาร และศักยภาพในด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ เนื่องจากภายในกิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้ได้จัด จะเป็นกิจกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และได้

ประสบการณ์จากวัตถุดิบจริง ๆ และภายในชุมชนยังมีการให้บริการบ้านพักชื่อว่าบ้านพักซุ่มไม้ไผ่ ซึ่งเป็นของชาวบ้านในชุมชนไว้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจจะพักค้างแรมภายในชุมชน

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร กรณีศึกษาชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลผ่านการสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึก คำถามเป็นกึ่งโครงสร้าง ใช้การบันทึกข้อมูลด้วยการบันทึกภาพ บันทึกเสียง และการจดบันทึก โดยผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ พรหมเทพ และ ดุชนวี ช่วยสุข (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารชุมชนอาจสามารถ จ.นครพนม ซึ่งผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้ 1. ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา 2. ด้านแหล่งวัตถุดิบ 3. ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพยากรเชิงอาหาร 4. ด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไร่สะท้อน ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีผู้วิจัยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร แนวคิดประสบการณ์ของการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทาง หลังจากเดินทางโดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชน เพื่อเป็นการกำหนดความต้องการของนักท่องเที่ยว พบว่าก่อนการเดินทางไป นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลของชุมชนได้เบื้องต้นก่อน ทั้งทางอินเทอร์เน็ต และทางสื่อต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไร่สะท้อนถ้ำรงค์ ตึกตอกและยูทูบ กลุ่มคนรักตาล ระหว่างการเดินทาง นักท่องเที่ยวจะเกิดการทำกิจกรรมกับชุมชน ชาวบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Pelason, 2556) ในเรื่องของกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการนวดตาล กิจกรรมการทำขนมตาล เป็นต้น และหลังจากการเดินทาง นักท่องเที่ยวจะต้องการพักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว (Pelason, 2556) ในเรื่องของที่พัก

ซึ่งชุมชนมีการทำโฮมลอจ ซึ่ง เป็นของ คนในชุมชนเองไว้รองรับนักท่องเที่ยว ผู้จัดทำได้พัฒนาโดยจัดตั้งเส้นทางเส้นทางโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวเป็นครอบครัว เรียนรู้เรื่องตาล ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ(ภิวารณ ,2551) กล่าวไว้ว่า เส้นทางท่องเที่ยว เป็นเส้นทางที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งต้องอาศัยการจัดการและกำหนดเส้นทางในแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวต้องเริ่มจากการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว ผ่านการสำรวจและสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในพื้นที่แต่ละพื้นที่ และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวต้องพัฒนาโดยจัดลำดับความสนใจของนักท่องเที่ยวและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทำให้การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง มีจุดเริ่มต้นมีจุดเริ่มต้นอยู่ที่สวนตาลลุมณอม เป็นสถานที่ที่ศึกษาทางด้านแหล่งวัตถุดิบ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา ศักยภาพทางด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรเชิงอาหาร และด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในชุมชน มีต้นตาลอยู่ถึง 450 ต้น ถือว่าเป็นแหล่งวัตถุดิบที่ส่งออกตลอดทั้งปี ภายในสวนตาลลุมณอมมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวในพื้นที่ได้เรียนรู้เรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาเกี่ยวกับตาลผ่านวัตถุดิบภายในชุมชน และคนในชุมชนเป็นคนให้ความรู้ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ และสามารถนำไปต่อยอดในอนาคตได้ ได้แก่ การปั่นตาล การเก็บตาล และการนำตาลมาแปรรูป เป็นต้นบ้านไร่ภูหวน และลอดช่องน้ำตาลชั้น เป็นสถานที่ที่มีศักยภาพทางด้านคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา เนื่องจากภายในร้านมีการนำทรัพยากรเชิงอาหารที่มีในชุมชนมารังสรรค์เป็นเครื่องดื่มไว้สำหรับบริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ในส่วนของบ้านไร่ภูหวน จะเป็นน้ำตาลสดมะนาวโซดาอเมริกาโน่ลูกตาลลอยแก้ว ลาเต้ น้ำตาลสด และในส่วนของลอดช่องน้ำตาลชั้น จะเป็นลอดช่องน้ำตาลชั้น ไอศกรีมน้ำตาลโดนดตาลลอยแก้ว เป็นต้น และต่อมาจะเดินทางไปยังศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาหารของชุมชน มีศักยภาพในเรื่องของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา ศักยภาพในด้านของกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรเชิงอาหาร และศักยภาพในด้านประสบการณ์ที่จะได้รับ เนื่องจากภายในกิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้ได้จัด จะเป็นกิจกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และได้ประสบการณ์จากวัตถุดิบจริง ๆ และภายในชุมชนยังมีการให้บริการบ้านพักชื่อว่าบ้านพักซุ่มไม้ไผ่ ซึ่งเป็นของชาวบ้านในชุมชนไว้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจจะพักค้างแรมภายในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ ผลการวิจัยสอดคล้อง กับทศพร ลิมดำเนิน (2560) ได้ศึกษาในเรื่องของ แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร กรณีศึกษาคลองดำเนินสะตวก อำเภอดำเนินสะตวก จังหวัดราชบุรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารสามารถนำมาต่อยอดเป็นการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอาหารเพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาต้องคำนึงถึงชาวบ้านในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญเพราะชาวบ้านเป็นคนที่อาศัยและใช้ชีวิตร่วมกับสิ่งที่พัฒนาแล้วและควรมีการขยายพื้นที่ในการศึกษามากกว่านี้ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และเพื่อให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Dailynews. 2564. ยูเนสโกยก ‘เพชรบุรี’ ติดเมืองสร้างสรรคอาหารโลก ‘ขนมหม้อแกง-แกงหัวตาล-ยำหัวโหนด’ คือสุดยอดของกิน. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. <https://www.dailynews.co.th/news/462267/>
<https://www.phetchaburicreativecity.com/th/>
 NATIONAL GEOGRAPHIC ASIA. 2562. Gastronomy : การท่องเที่ยวเชิงอาหาร. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. <https://ngthai.com/news-activity/20864/gastronomy/>
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563). ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว. เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2566. <https://www.tatreviewmagazine.com/article/tourism-direction-2020/>

- ชีวรรณ เจริญสุข .(2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าที่รับรู้ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (มรดกโลก) ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทศพร ลีมดำเนิน.(2560).แนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารกรณีศึกษาคลองดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรบริหารธุรกิจแผน ก แบบ ก 2 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิรันดร์เกียรติ ลีวคุณูปการ.(2564). การจัดการห่วงโซ่คุณค่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้.วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2532. ชนิดของอาหารไทย . เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. <https://saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=13&chap=8&page=t13-8-infodetail01.html>
- ศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี. 2563. เมืองเพชรบุรี. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี. 2555. UNESCO. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. <http://iad.bangkok.go.th/th/unesco>
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี. 2561. ชุมชนถ้ำรงค์. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. https://phetchaburi.mots.go.th/news_view.php?nid=399
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน). 2563. ABOUT CEA. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565. <https://www.cea.or.th/th/about>
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). 2565. CBT เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2565. <https://cbtthailand.dasta.or.th/webapp/community/content/48/>

4 มีนาคม 2566

ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์